

§ 164

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mika Ebelingin toivomuspöytäkirjasta koskien nuorten aloitejärjestelmän parantamista

HEL 2022-005437 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää nuorten aloitejärjestelmän parantamista koskevaa toivomuspöytäkirjasta kannatettavana ja toteaa, että toivomuspöytäkirja on linjassa kaupungin tunnistamien kehittämiskohteiden kanssa. Kansliapäällikkö on asettanut vuodelle 2022 kaupunkiyhteisen aloitejärjestelmän kehittämistyöryhmän, jossa huomioidaan nuorisoneuvoston tekemät konkreettiset ehdotukset nuorten aloitejärjestelmän parantamiseksi.

Nuorten aloitteet

Nuorten aloitteella tarkoitetaan helsinkiläisten 13–17-vuotiaiden tekemiä aloitteita kaupungin toimintaan kuuluvissa asioissa. Nuorten aloiteoikeuden tavoitteena on kannustaa nuorten osallistumista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Samalla aloitteet tuovat kaupungin eri toimialoille tietoa nuorten toiveista ja tavoitteista. Helsingin nuorten aloitejärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2015 ja se on sekä kansallisesti että kansainvälisesti ainutlaatuinen malli. Nuorten aloitejärjestelmä on rakennettu mukailen kuntalaisten aloiteoikeutta, mutta siinä on huomioitu nuorten erityistarpeet ja demokratiakasvatuksen mahdollisuudet.

Aloitteet tehdään Nuorten Helsinki -sivuston kautta. Aloitteen voi tehdä myös sähköpostitse tai kirjallisesti toimittamalla sen kaupungin kirjaimoon. Kaupunginsihteerit vastaavat nuorten aloitteiden asianohjauksesta ja selvitysten pyytämisestä toimialoilta sekä pormestarin tai apulaispormestarin vastausten laatimisesta ja niiden lähettämisestä aloitteen tekijöille. Toimialojen asiantuntijat laativat aloitteiden vastaamiseksi tarvittavat selvitykset ja vastaavat mahdollisista yhteydenotoista aloitteen lähettäneeseen nuoreen. Nuorisopalvelut julkaisee nuorten jättämät aloitteet ja niihin saapuneet pormestarin tai apulaispormestarin allekirjoittamat vastaukset Nuorten Helsinki – sivustolla.

Hallintosäännön 26 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston tietoon kahdesti vuodessa tehdyt nuorten aloitteet, niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet sekä nuorisoneuvoston asiasta antaman lausunnon. Päätöksentekoa yksittäisten aloitteiden osalta ei pöydälle-

panoa tai toivomusponsia lukuun ottamatta sallita. Kun valtuustossa käsitellään nuorten aloitteita, kolmella nuorisoneuvoston valitsemalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa hallintosäännön 29 luvun 7 §:n nojalla.

Nuorten aloitejärjestelmä on osa laajempaa Helsingin nuorten vaikuttamisen kokonaisuutta. Aloitejärjestelmä vastaa osaltaan kaupunginhallituksen 7.2.2022 toimialoille asettamaan tavoitteeseen siitä, että lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa.

Kaupunginhallituksen 7.2.2022 päätöksen yhteydessä Helsinkiin perustettiin Lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä on edistää kaupunkitasoisesti lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamista ja vaikuttamistoiminnan yhteensovittamista ja kehittämistä ja laatia lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseen ja vaikuttamisympäristön toimeenpanoon konkreettiset toimenpiteet. Toimenpiteet käsitellään kaupunkitasoisissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausrakenteessa (HYTE) sekä kaupungin osallisuusmallin ohjausrakenteissa ja toimielimissä. Ohjausryhmä huolehtii, että osallistumisen ja vaikuttamisen toimintatapoja ja kanavia kehitetään kaupunkiyhteisesti ja kehittämisessä ja arvioinnissa kuullaan lapsia ja nuoria.

Nuorisoneuvosto on kaupunginvaltuuston 13.04.2022 § 84 kokouksessa esittämässään lausunnossa esittänyt konkreettisia ehdotuksia nuorten aloitejärjestelmän parantamiseksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta tunnistaa aloitejärjestelmään kohdistuvat haasteet. Nuorten aloitejärjestelmään on aiemminkin kohdistunut paljon kehittämispaineita sekä nuorilta, päättäjiltä että viranhaltijoilta. Haasteet ovat liittyneet aloitteiden käsittelytapoihin, vuorovaikutuksen puutteeseen, käsittelyprosessin läpinäkymättömyyteen, aloiteverkkosivun toimimattomuuteen sekä aloitejärjestelmän huonoon tunnettuuteen.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala aloitti nuorten aloitejärjestelmän kehittämisen vuonna 2021, jolloin toteutettiin aloitteita koskeva palvelumuotoiluprosjekti. Sen avulla muodostettiin kokonaiskuva aloitejärjestelmän nykytilasta ja roolista nuorten vaikuttamisen kokonaisuudessa ja luotiin suuntaviivat järjestelmän kehittämiseksi.

Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta on 26.3.2021 laatinut arviointimuistion nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisesta (2020). Siinä annettiin toimenpidesuosituksia koskien nuorten aloitejärjestelmää. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen suositusten mukaisesti kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta. Lisäksi arviointikertomuksessa todetaan,

että kaupunginkanslian tulee yhdessä toimialojen kanssa varmistaa, että toimialoilla vastauksia valmistelevat ovat vuorovaikutuksessa aloitteen tekijän kanssa ja että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa keventää nuorten aloiteprosessia. Tarkastuslautakunnan toimenpidesuosituksen perusteella kaupungin on ainakin osin mahdollista toteuttaa nuorisoneuvoston esittämiä konkreettisia ehdotuksia nuorten aloitejärjestelmän parantamiseksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä.

Tällä hetkellä kehittämistyöstä vastaa kansliapäällikön 2.3.2022 § 58 asettama kaupunkiyhteisen nuorten aloiteprosessin uudistamisen työryhmä, jonka tehtävänä on arviointikertomuksen suositusten mukaisesti keventää nuorten aloitteiden käsittelyä. Työryhmä etsii ratkaisuja aloiteprosessin parantamiseksi ja keventämiseksi sekä määrittelee toimijoiden roolit ja yhtenevät käytännöt toimialoille. Työryhmään on nimetty jäseniä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta, kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta, kaupunginkansliasta sekä kaksi nuorisoneuvoston jäsentä. Työryhmän puheenjohtajana toimii osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö kaupunginkansliasta ja varapuheenjohtajana aluepäällikkö kulttuuri- ja vapaa-ajantoimialalta.

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta toteaa, että nuorisoneuvoston tekemät konkreettiset ehdotukset aloitejärjestelmän parantamiseksi vaativat toimialojen yhteistyötä. Yhteistyöstä vastaa kansliapäällikön nimeämä työryhmä nuorten aloitejärjestelmän parantamiseksi. Työryhmässä huomioidaan nuorisoneuvoston tekemät konkreettiset ehdotukset nuorten aloitejärjestelmän parantamiseksi.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Heli Kinnula, suunnittelija, puhelin: 310 89144
heli.kinnula(a)hel.fi

Liitteet

1 Ebeling Mika, toivomusponsi, Kvsto 13.4.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa 30.9.2022 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Mika Ebelingin toivomusponnosta, jossa kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta toteuttaa nuorisoneuvoston tekemät konkreettiset ehdotukset nuorten aloitejärjestelmän parantamiseksi. Toivomusponsi kokonaisuudessaan on liitteenä.

Asiasta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lauta- tai johtokunnilta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Heli Kinnula, suunnittelija, puhelin: 310 89144
heli.kinnula(a)hel.fi

Liitteet

1 Ebeling Mika, toivomusponsi, Kvsto 13.4.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano